

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
 Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
 România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
 Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică
 Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.
 Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
 (Strada Măcelarilor Nr. 12).
 Un șir petit prima-dată 14 bani, a două-oară
 12 bani, a treia-oară 10 bani.

Tinuta Americei.

Despărțită de crâncenul câmp de răsboiu prin întinsa apă a oceanului, America, ar trebui să se bucure, că până în clipa de față, i-a hărăzit D-zeu pace și tihă. Ei nu văd cerul însângerat, nici mamele nu-și petrec cu ochii înlácrimați copiii lor dragi, iar soțile credincioase nu-și blastămă pustiul și potopul de necazuri, cari le-a adus răsboiul. In America e pace și liniște. Oamenii de acolo își văd de treaba lor, fără să fie munciți de atâtea gânduri negre.

Și cu toate acestea un nor greu, pare că se ridică și asupra acestei părți a pământului. Dușmanii noștri încearcă să samene și aici sămânța urii, silindu-se a-i atâtă pe pașnicii cetăteni din Statele Unite împotriva noastră.

Statele Unite ale Americei s-au declarat neutrale încă dela începutul răsboiului. Ele au făgăduit, prin aceasta, că vor sta pe loc să nu dea mâna de ajutor nici unuia dintre cei-ce se răsboiesc. Bogătanii mari ai Americei însă nu s'au ținut de cuvânt. Rând pe rând, și tot mai mult, au început să aducă arme și muniții pe seama Angliei, Franței și a Rusiei. Au întemeiat fabrici noi, văzând, cât de bine li-se plătesc aceste însăjătoare mijloace de-a ucide oameni.

Astfel Germania, închisă pe mare, s'a văzut constrânsă, a veghiu cu vapoarele sale submarine, că, întru-cât era cu putință, să nu mai îngăduie nici unui vas englez ori american, a transporta muniții pentru dușmanii săi. In chipul acesta scufundând vapoare englezesti, și-au pierdut viața, odată cu aceste, și Americanii, cari au călătorit pe ele. Mai ales nimicirea marelui vapor „Lusitania“ i-a pus pe gânduri și li-ar fi dat prilej Americanilor să contenească cu transportul muniției pe seama du-

manilor noștri. In loc de-a face aceasta Statele Unite au trimis o notă în scris Germaniei, în care cereau, ca aceasta să garanteze, că nu va mai primejdui viața nici unuia din cetățenii americanii. Însuși secretarul de stat al presedintelui Wilson din Statele Unite, Bryan, nu a fost mulțumit cu aceasta notă. El și-a dat abzicerea nevrând să-o subscrive și spunând, că Americanii să înceteze întâi de-a mai transporta muniții, ca astfel să-i silească pe Europeni de-a încheia pace, cât mai curând.

Răspunsul Germaniei, la aceasta notă, a fost binevoitor, dar plin de demnitate. Se declară gata a trata cu presidentul Wilson, spre a asigura viața călătorilor americanii.

In săptămâna trecută, apoi, și ministrul nostru de externe, baronul Burian, a adresat guvernului Statelor Unite o notă, în care arată, că ar fi timpul potrivit, ca America să-și schimbe declarația sa de neutralitate, ținută până azi, în urma căreia îngăduia transportul materialului de răsboiu către dușmanii Austro-Ungariei și Germaniei, pe când, legătura cu Statele Unite pentru noi este tăiată cu desăvârșire. Să nu mai dea muniții nici dușmanilor noștri, căci astfel, dându-le numai lor, ei calcă, de și nu literă, dar de sigur spiritul legii de neutralitate.

Amândouă notele au făcut o adâncă impresie în America. Dușmanii noștri însă s'au pus din nou pe lucru și sub cuvânt, că Germania nu a dat satisfacția cuvenită pentru Americanii, ce și-au pierdut viața pe „Lusitania“, ațăță neconținut pe presidentul Wilson, să declare răsboiu Germaniei. Stirile, ce ne sosesc din Statele Unite, arată, că acolo încă nu se gădesc la aşa ceva. Unii sunt, adeca, mulțu-

miți cu răspunsul Germaniei și află de bine să se urmeze tratativele, spre a asigura viața călătorilor din America, alții însă nu par de loc mulțumiți, și cer să se dea un ultimatum Germaniei și dacă aceasta nu va da un răspuns mulțamitor, să i-se declare răsboiu. De fapt, însuși ziarul „Times“ din Londra trebuie să recunoască, că acum nimeni nu se poate gândi la putința unui astfel de răsboiu, deoarece neînțelegerea se va înăatura prin tratativele, ce vor urma.

Zilele viitoare, ne vor aduce răspunsul Americei, care va lămuri desăvârșit ținuta ei față de noi.

Transportul de muniții prin România.

Aproape toate gazetele nemțești au scris săptămâna trecută, unele mai aspru, altele mai domol, articole despre faptul, că România nu mai vrea să lase trecerea de muniții pentru Turcia. Iată de pildă, ce a scris „Vossische Zeitung“:

„Puterile centrale cer dela România trecerea de arme și muniții pentru Turcia. România a pus până acum continue greutăți acestei cereri. Ținuta aceasta fricoasă a României era de sine înțeles cătă vreme forța armată rusească mai era o primejdie pentru țara românească. Dar primejdia aceasta a dispărut.

Prim ministrul Brătianu, ca bun patriot, a cărmuit corabia românească prin cele mai grele situații într'un curs care fi s'a părut cel mai fericit pentru interesele patriei sale. Șeful guvernului român s'a arătat totdeaună conștient de faptul că între România și puterile centrale este o alianță obligatoare pentru ambele părți.

Până acum puterile centrale n'au tras urmări din această alianță. Căci au avut în vedere, că vecinul rus poate deveni primejdios pentru România. Bunele legături cu Rusia — pe care regele român le-a întreținut încă înainte de izbucnirea razboiului, n'au rămas fără influență asupra unor puternice partide politice din România. In asemenea împrejurări, nu era lucru lesne pentru d. Brătianu, să susțină ținuta binevoitoare a României, chiar în propriul guvern, care numără partizani de ai Rusiei.

Acum însă lucrurile s'au schimbat. E lucru de sine înțeles, că puterile cen-

trale sunt în drept să pretindă dela un stat, care poate prin alianțele lui e obligat pentru mult mai multe înălțări — ca să păstreze cel puțin o neutralitate dreaptă — care să nu depășească granițele îngăduite chiar de dreptul popoarelor. Dar dreptul acesta nu oprește trecerea de muniții printr-o țară neutrală, ci din contra împedirea acestui tranzit de muniții e în contracicere cu spiritul convențiunii noastre de alianță cu România. Nu putem și nu vom să cerem guvernului român și poporului român să lucreze contra sentimentelor și intereselor lor. Dar cerem ca interesele noastre să nu fie lovite, acolo unde pentru România nu se poate produce nici o pagubire".

România la răscruci.

Ziarului berlinez »Lokalanzetger« i se anunță din Chiasso:

"Magrini, distinsul colaborator al ziarului Socolo", a trimis ziarului său, prin telegramă, un lung și foarte interesant articol, despre tratativele între România și quadrupla-alianță, despre ținuta ei de acum, și despre întrebarea dacă România va lăsa parte în răboiu.

Ca introducere, Magrini e silit să recunoască îsbândă pe întreagă linia a diplomației germane, alături de cea a armatei germane și a monarhiei austro-ungare.

La București răspunderea pentru neîntrarea până acum a României ar voi să pună în socoteala Italiei și oamenii de seamă ai capitalei române sunt aproape îspiti să învinuască Italia de trădare, și muștră că în tratativele, cele-a avut guvernul din Roma cu monarhia austro-ungară, Italia n'a luat în seamă dorințele naționale române.

Magrini respinge aceasta prin constatarea faptului, că Italia încă în aceeași zi, adecă cu o lună înainte de a declara răboiu monarhiei austro-ungare, a anunțat în mod oficial la București încheierea acestei alianțe, deci România deja atunci știa, că Italia va declara răboiu aliatului său de odi-nioară.

Se știe, că Magrini e cel mai distins gazetar italian care are legături

strânse cu guvernul său. Chiar din motivul acesta e vrednică de toată credința afirmarea lui, că Italia deja în 25 Aprilie era decisă pentru răboiu, iar în luna din urmă ea numai pe față a mai tratat cu imperiul german și cu monarhia austro-ungară. Deci scopul ascuns al acestor tratative era tragerea pe sfârșit a imperiului german și a monarhiei austro-ungare".

Magrini continuă desvălirile sale în felul următor:

"Rusia era gata să împlinească toate pretențiunile României. Dar, România nu s'a lăsat să folosă ca u-neală; ea stăruia mult pentru principiul ei de a decide singură momentul intervenției în răboiu, atunci când prin acest pas ea nu ar pune nimic în joc.

Un ofițer din statul major român mi-a spus următoarele:

Armata României e mică pentru a putea apăra deodată granițele țării față de Austro-Ungaria și Bulgaria, deci ea nici nu poate înainta până ce flancul drept al ei nu s'a unit cu armata rusească. Însă întâi Rusia trebuie să reocupe Bucovina, și să asigure Moldova față de un eventual atac comun al Germanilor și Austro-Ungarilor, căci altminteri armata română ar fi amenințată de primejdia, de a fi ruptă în două. O mare lipsă a armatei române e lipsa de muniție și cai.

Magrini rezumează în următoarele situația de acum:

— Alianța între puterile centrale și România nu e stricată. Între Bulgaria și România nu s'a încheiat o înțelegere, care să oblige Bulgaria la neutralitate. Opoziția română, care cere răboiu, a rupt orice legătură cu guvernul și-l acuză de a fi călcăt contractul. La București și în întreaga Românie nu se poate vorbi despre o opinie publică. Manifestațiile răboinice au încetat, viața e regulată, se fac manifestații mai mult pentru neutralitate. Această moleșală a răboinicilor a stirbit mult văza opozitiei și astfel s'a întâmplat, că în jurul lui Brătianu începe să plutească o bănuială ca și când poporul român ar aproba în mod tacit toate faptele lui.

La București aproape toți cred în învingerea armelor aliate germane și austro-ungare.

Agenții germani au lucrat minunat în România și au câștigat aceea că gazetăria română de loc nu s'a insuflat pentru Italia, când aceasta a declarat răboiu".

Moștenitorul tronului între soldații români.

— Răvaș din tabără. —

La Bunavestire, regimentul nostru a fost onorat cu vizita moștenitorului de tron Carol Francisc Iosif.

Fiind martor ocular la primirea îmbrăcămintă a deschis impresia, scenele, vorbele schimbate cu soldații noștri, îndeosebi cu Românașii, cari ne interesează mai mult ca orice. Moștenitorul de tron a trecut pe dinantea frontului, să incă fiecare soldat îlăvuiește de 1-2 pași. S'a oprit înaintea multora, cu surâs vecinic pe buze, întreba numele, comuna, punând fiecare întrebări în limba sa.

Vă copiez câteva scene, ca să vă faceți o mică idee de subiectele conversației, redând sincer limba românească așa cum o vorbește.

„De unde ești? " întrebă moștenitorul. „Din Slava" răspunse lealul. „Unde asta? " Lângă Năsăud, „Aha! Năsăud. Știu io, știo! " Pe altul îl întrebă: „Are copii? " „Unde fost decorat? " La Galia, „Frumos, asta bun la D-ta". Apoi comunică căpitanului Părcălab, să le spui românește la fețiori, că El se bucură mult dar și neamul se bucură și mai mult când are atâtia fi decorați.

Apoi trece la altă companie. De obicei pune întrebări la cei bătrâni și decorați. „Dumneata de unde ești? " întrebă chiar pe un bistricean. Acesta mărește că toti bistriceanii, zice cu o voce sunătoare: Din Bistrița, Alteță! „Aha! știo, Bistrița tare frumos. Insurză o, are copii? "

Tot întrebări care le pune fără ajutor. Fețiorii se umplau de bucurie, auzind vorba românească vorbită de o mlădiță împărtăscă.

Între decorați era și un subofițer ovreu Mendelsohn Miksa care făcea mari pregătiri să-i răspundă moștenitorului ungurește.

Moștenitorul se apropie de el și mare a fost surprinderea tuturor când și pe Mendelsohn îl agră românește. Se înțelege de sine, că tot

ce dă o față mai prietinoasă grozavului foc nu te lași de cetit până la cel din urmă. „In valea Zumingă în care cântă moartea regretatului Sandi, pe care toți îl purtăm în inimă, a cărui cădere glorioasă a inspirat atâta pagini literare.

Cetim „Despărțire" și ni se pare fiecarui că am încercat aceasta durere ca un eveniment, de care n-am putut avea sărăcina nici să-l visăm, nu că nu va fi dat să-l trăim în această viață, că dîl Ciura și-a pus urechia la inima noastră și de acolo a scos lacrimile și bătăile de inimă cu care scrie.

In Drepturiile noastre sfârșește așa de frumos și înălțător:

Acum o repet, și o repet cu toată convingerea sufletului meu. Nu se poate să curgă atâta sânge de viteji, de geaba! Sângele eroilor a adus totdeauna roade imbelșugate, nu poate se aducă numai al nostru spin și polomidă! Nu se poate! Drepturile noastre vor veni mai repede sau mai târziu, dar vor veni cu aceea certitudine, cu care este un D-zeu în cer!

„Legenda" în care pustnicul Ieronim s'a coborât în noaptea de crăciun sprinținit de ingrași mititei, ce îl saltau pe arțăporele lor de fir în linia de foc și a cîntenit pe soldați din atacurile lor sălbaticice este de o gingăsie fără păreche.

Urmează moartea Căpitanei Iustin Hossu, talentul militar, eroul ce a plătit cu viața sa

FOIȘOARĂ

In Războiu,

de Al. Ciura, — Blaj 1915.

O cărtică de 101 pagini cu scoarță roșie, înflăcărată ca și valurile îngrozitoare de sânge, ce se varsă pe câmpul de foc. O prinsesem în mână într-o 2 zile și nu mă puteam hotără să încep cetirea ei, cu toată pasiunea mea cunoscută pentru lectură. Atât de dureroase sunt impresiile noastre ale tuturor, cari am jertfit, ce am avut mai scump pe pământ pantru bătăie, încât numai cu greu ne putem decide ca să mai citem c. va și din simpatiile altora.

In Războiu simțiam parcă numai așa ținându-o în mână miroslul de praf de pușcă, auziam infernalele durduri ale tunurilor și urletul morții, ce ești din împăratia ei atât de mânoasă pe noi, încât numai cu prea multe jertfe se poate răzbuna,

Sunt însă atât de recunoștoare clipei, care m'a îndemnat să încep cetirea cărticei încât valurile măngăitoare, ce s'au desprins din cetirea ei m'au împăcat cu toate scenele grozavului foc de care aveam o nespusă oroare. Înălță în inima mea atât de plăpândă îsvorește deodată cum îsvorește de sub un sol nebănuit flăcări de lumini prețioase, convingeri, că rezbelele sunt necesare, pentru nivelarea aspirațiunilor asupriorilor, pentru îndicarea la cea mai înaltă treaptă, la cea mai mare vază a unui neam, a neamului românesc, ce a dus totdeauna greul în această țară. In acest război i-să dat ocazia să-și manifesteze însușirile lui rare, bărbăția, brațul de oțel, pieptul tare, ca și munții în jurul căroror a crescut, din mândria căroror s'a inspirat.

Douăsprezece săptămâni are dîl Ciura în cel mai nou volum scos de sub tipar și când ai început „Sub Drapel" în care ni se împrospețea din nou în memoria mobilizarea dela începutul lui August cu trenurile împodobite cu flori încărcate cu chipșii noștri românași ce cântă și hăulind plecau spre Galați și Sârbia să se arunce asupra dușmanului ca niște lei, cu lacrimile de despărțire a fetelor și nevestelor ce vedea potrivit pentru ultima oară pe dragii lor, neuitând să arunce cu flori nici asupra geamurilor surorilor de caritate cu bonete albe și cu „crucea roșie" la brațul stâng, tabloul gingeș, singurul

românește - trebuie să răspundă și acest fapt a stârnit multă veselie în rândurile noastre.

Ajung la secția mitralierelor, și văzându-l pe Urs Pavel cu 2 medalii principale, generalii și comandanții îi explică moștenitorului nemțesc bravurile extraordinare ale acestui pui de român.

Moștenitorul îi întinse mâna, și mulțumi și zise: »Bravo, și mai departe tot așa, tare frumos la D-ta!« iar doi căpătani din suita principiară îl cinstiră cu câte 10 coroane. Când ajunse la mine, generalii îl informară că mă aflu din primele zile tot în foc. Vorbind mai mult împreună despre persoana mea, moștenitorul mă privi cu coada ochiului, intorcându-se apoi spre mine zise: »Sehr gut von Ihnen! Bravo, so, asta frumos« și salutându-mă, făcând cu capul, se depărta rázând drăgălaș, cred de barba mea respectabilă. I am zâmbit și eu și i-aș fi spus bucuros ceva, dacă am fi fost amândoi.

A trecut apoi la alt regiment, dar din când în când ne tot trimitea căte-o privire celor din regimentul 63, cari ne luptăm cu atâtă eroism.

Moștenitorul a lăsat impresia cea mai bună. Pentru fiecare avu căte un cuvânt dulce, vorbea, vesel, se silea să vorbească românește, Unde în timpina greutăți îi ajuta d. căpitan Părcălab dar el repeta încă odată vorba.

Ne-a onorat mult vizita moștenitorului, laudele lui le și merită. *Ne facem toți datoriua fără deosebire. Bucură-te neam românesc, că fiii tăi sunt destoinici. Renumele soldatului român va străluci falnic din neam în neam, toți suntem la înălțimea glorioșilor noștri strămoși.*

V' am scris acest răvaș, ca să nu peară neștiut o pagină așa de frumoasă din istoria regimentului nostru.

Să dea Dumnezeu să pot sta mereu în front, la locul de cinste. Aproape de 12 luni în foc, mă simt tot mai tare, și nu mă doresc acasă decât la finea acestui uriaș rázboiu. Uresc viața de spital, voi mai bine linia de foc, câmpul de onoare.

Vă salut cu drag.

G. Tr.«

G. I. Todea.

Războiul.

După ce prin nouă săptămâni nu s'au oprit nici o zi luptele pe terenul rázboiului galiciano-polon, s'a făcut un timp de liniște relativă. Marșuri nespuse de mari de drum, trei lupte mari și o mulțime de bătălii mai mici au cerut

tânără, îndrăzneala sa prea mare, cu care s'a aruncat asupra Rușilor. A căzăt și cu el s'a stins o stea frumoasă, ce ar fi impodobit Blajul.

Pe 8 pagini se întinde bine sunătorul discurs, ce l'a rostit cu ocazia pomului de Crăciun oferit soldaților răniți din Blaj în spitalul distinsului medic archidicezan Dr. Vasile Hâncu.

De aci se continuă celea mai puternice schițe, mărgăritarele schițelor. »Două mii de sârbi, două mii de prunci, ce au murit de foame în timpul căt Lodzul a fost centrul operațiunilor strategice. Iata jertfa din care s'au împletit cununa de 2000 de lili albe, cu care se decorează tabloul rázboiului, ca și un standard alb, spre care privirea noastră se ridică însoțită de un suspin dureros.

„Ioan Cioflică“ cetim și ochii nostri se inegurează încât abia mai vedem literile, ce fng nebune în linii piezișe pe dinaintea noastră. Rezultatul bătăii ne sguidue. Din 12 decorații trimise bravilor soldați în campania 17 numai 2 medalii se pot împări, 7 viteji sunt morți, 3 răniți prin spital. Regimentul capătă ordin de defilare dela colonel și companie după companie în frunte cu majorul pornesc și defilează făcând, onorurile celea mai mari acestor 2 militari distinși, mândria regimentului. Zece nici visa nu mai au vreme, de roada ostenelelor lor.

dela trupe sfotări, cari au pricinuit în fine un dor mare de odină. Pierderile suferite în luptele mari din timpul ultim au trebuit înlocuite. Trebuie de grijat pentru proviziuni mari de muniție și hrana, legăturile cu partea după front trebuie făcute. S'a arătat mai departe că prigonirea neîncetată a unui dușman bătut este o excepție rară. A doua luptă de lângă Krasnik este o dovadă pentru faptul acesta. Acolo părți ale armatei arhiducelui Iosef Feedinand au reușit să intră departe spre nord în frontul clătinat al dușmanului. Rușii însă au putut aduce la timp întării cu calea ferată și au trecut apoi la contra-atac. Conducătorul armatei a patra a retras deci trupele sale dinaintea năvalei dușmane, care era mai numărătoare, și s'a retras până pe dealurile drept în nord dela Krasnik, unde era așezată poziția dușmană. Acolo au fost zădărnicite de atunci toate atacurile dușmane, spargerea frontului nostru a dat gres. Că Rușii ne-au atacat tocmai aicea, se explică prin amenițarea grea a pasului Lublin—Ivangorod din partea armatei a patra, prin care fapt frontul polon vestic al Rușilor a fost primejduit din spate.

In Anglia și în Franța cercurile competente se ocupă în măsură mai mare cu stările interne ale armatelor, pentru a le pregăti mai bine pentru o nouă campanie.

In Anglia, după primirea legii pentru muniție (lege, care asigură o fabricație mare de muniție), s'a luat în discuție și s'a primit legea pentru registrare. Ea îi obligă nu numai pe oameni în vîrstă până la 65 de ani, ci și băieții dela 15 ani înapoi, apoi și femei și fete de a se înscrive în liste și pare a pregăti introducerea serviciului militar obligat. Ministrul de comerț Walter Long, care e responsabil pentru această lege, a declarat că legea aceasta nu are nimică a face cu serviciul obligat; scopul ei e numai de a constata, că persoanele trebuesc mai mult, pentru industrie sau în alte locuri decât în școli; prin aceasta să se ușureze acțiunea recrutării. Legea aceasta fu primită în redacția a două, abătându-se dela votare 170 de glasuri, un fapt rar în camera engleză.

Intr'aceea se arată rezultatele cele dintâi ale legii pentru muniție, Lloyd George a declarat că în cameră, că până în 4 Iulie s'au înscris în noua armată pentru muniție 67,500 lucrători învățați. Guvernul și parlamentul lucru declină cu stăruință într'acolo că proprietarilor de fabrici și muncitorilor ocupați cu fabricația de muniție să se exprime mulțumită națiunii pentru lucru făcut și să se invite de a

In „Rănitul“ se încheagă și cele ca notele într'o armonie frumoasă, pe care n'c mai putem uita. Foate sta slături de ori ce nuvelă ce s'a scris în occident. Atât e de idealist acest rănit, ce s'a întors de pe câmpul de luptă ca să și vindece ranele primite, atât de împăcat cu soarta sa, încât nu mai simțea nici o părere de rău că trebuie să se reîntoarcă din nou pe câmpul de luptă de unde cine știe dacă o să mai revină. Viața de altădată așa după cum o vedea acum nu mai avea pentru el nici o străcie. Gustase din păharul vrăjit al suferinței și sufletul lui trecușă printre adâncă prefacere.

Totul, la dl Ciura este atât de simplu, curge lin, dar ajunge la înimă.

Adesea ori auzim pe cetitori spunând cănd cetesc o carte, că „așa“ și ei pot scrie. Așa cum scrie însă dl Ciura nu poate scrie, decât cel cu dar dăruit de Dumnezeu, cel ce talantul primit nu l'a ascuns, ci a lucrat cu el, până s'a făcut o comoară, cu care să poate mândri, că este căstigată cu mânile sale. Scrie cu dragoste și convingere și îți lasă impresii adânci, ce te robesc.

Elena din Ardeal.

lucru înapoi cu încordarea tuturor puterilor. În una din aceste adunări de mulțumă a spus Lloyd George că trebuie să se consideră numărul lucrătorilor învățați și neinvățați precum și a muiorilor ce s'ar putea aplica la lucru, ca să se sfârsească rázboiul într'un timp amăsurat.

Despre rezultatul recrutărilor pentru armata din câmp nu se publică nimă cu cifre sigure, însă din din mai multe espuneri ale lui Kitchener se poate cunoaște că rezultatul nu este mulțumitor. Mintea Englezului ne-o arată o epistolă scrisă din popor și reprodusa în zile engleze în care se spune, că nu obligația generală la serviciul armelor este de lipsă pentru a îndemna oamenii tineri la intrare în armată, că numai o plată mai bună. Tinerii nu se mulțumește cu o plată zilnică de un schilling (cam 1 cor. 20 de bani). Dacă un om neinsurat capătă un pond la săptămână, el intră cu placere în armată. Scrisoarea spune mai departe, că este o rușine pentru guvernul englez și domnii, cari au aranjat rázboiul, dacă nu le pasă de partea bănească, adică să dea o plată îndestulătoare pentru soldați. Si aicea deci este numai vorba de „gheschäft“. Însă lung timp nu mai poate dura această neglijare a unei trebuințe mari de stat. Kitchener a spus într'o mare cuvântare publică, că dacă va fi rezolvată chestiunea registrărilor, toți oamenii în stare ca să poarte armele, vor fi provocăți de a intra în armată. Ministrul Long să grăbit să spue mai departe, că legea pentru registrare nu înseamnă o forțare din partea statului, însă că guvernul își rezervează libertatea de acțiunne. Într'un timp mai scurt sau mai lung obligația generală la serviciu va fi introdusă, deși mai sunt de înălțat multe greutăți față de sindicatele cari voesc să răspundă la introducerea obligației de serviciu cu greva generală. In orice caz sistemul de voluntari trebuie să devie de acum o dovadă ultimă a puterii sale.

Greutățile cari sunt în țările ententei se pot cunoaște din faptul că un ministru după altul părăsește slujba. In Anglia nu se crede că ministerul cel nou de coaliție va trăi lung timp. In Rusia fu scos din post ministrul de rázboiu Suchomlinow, eărnia i s'a reproșat că n'a grijat în mod îndestulător de procurarea materialului de rázboiu pentru armată; in Franța se împotivește o opozitie mare contra cabinetului Viviani, care se îndeapătă mai ales contra ministrului de rázboiu Millerand. I-se fac reproșe, mai ales în cercurile senatului că nu s'a supus desături controlului parlamentar. Mai ales mult este criticată procurarea muniției, serviciul sanitar și intendantura. Deocamdată înțelegerea dintre guvern și parlament este mai bună, însă criza nu este înălțată. Se știe foarte bine în Franță, că și în Rusia și Anglia, că neizbândea rázboiului de până acum nu este vina conducerii militare, ci lipsa unei organizații bine pregătite. Chestiunea unui schimb de cabinet în Franța nu este așa de usoară de rezolvit ca în Anglia sau Rusia, din cauză că republica nu arată un caracter unitar în politică, și lupta dintre partide este mai înfocată și mai mare. O criză ministerială în Franța ar fi privită ca un prilej de neînțelegere și desorganizare și este temere că politica ar putea să se apropie și de tranșee, de statele majore și conducerii armatei. Aspirații antirepublicane într'o parte a armatei și oboseala de a duce rázboiul mai departe, mărită prin pierderi de 200.000 de oameni lună și fac guvernului griji mari.

Condițiile nu erau prea favorabile, sub cari a aflat loc consiliul de rázboiu al ententei în Calais. Patru miniștri englezi și cinci francezi, cei doi conducerii ai armatei French și Joffre și subșeful statului major italian Porro au fost de față. După stiri din Londra a hotărât consi-

lul de războiu, prezidat de Joffre o întărire cât se poate de mare a fronturilor din Flandra și din Argoni, și anume din cauza știrii, că Germania va trimite la sfârșitul lunei 900.000 de oameni trupe proaspete pe frontul vestic, pentru a întrepinde un atac forțat contra orașelor Calais și Verdun. Celelalte hotărâri nu sunt cunoscute.

Telegramele războiului.

Situată în nordul monarhiei.

Budapest 16 Iulie. — Pe câmpul de operații ruseșc situația generală e neschimbătă. Pe valea Nistrului, dela Nizniow în jos, pe țărmul nordic al râului, s'a desfășurat lupte favorabile pentru trupele noastre, în cari am făcut prizoneri 11 ofițeri și 550 de soldați ruși.

La granițele italiene. Italianii au deschis din nou un foc viu de artilerie în contra unor puncte de pe platoul Doberdo. A mai încercat dușmanul apoi mai multe atacuri de infanterie în contra noastră, mai ales între Straussina și Pallazzo, dar l'am respins, ca în totdeauna, cauzând mari pierderi.

La hotarele tiroleze și carintiene n'a avut loc nici un eveniment mai important. Höfer.

Budapest 17 Iulie. — Pe valea Nistrului ni continuă lupta. Încercările Rușilor de a ni respinge prinț'un invinsunat contra atac trupele, cari înaintaseră pe țărmul nordic al acestui râu, au rămas fără rezultat. Aici am făcut prizoneri 12 ofițeri și 1300 de soldați ruși și am luat 3 mitralieze. Cu ocazia luării trecerii peste Nistru, precum și în luptele următoare, i-s'a dat iarăș ocasiune regimentului carintian Nr. 7 de infanterie, ca să-și dovedească deosebita viteză. În regiunea Socal (spre nordost dela Lemberg, aproape de hotarul ruseșc) iarăș s'a desfășurat o infocată activitate din ambele părți. Trupele noastre au luat cu asalt mai multe puncte de sprijin dușmane. Astfel am ocupat și mă-năstirea Bernardin din nemijlocită apropiere de Sokal.

La granițele italiene. Artleria dușmană a fost eri atât pe frontul de pe țărmure cât și la hotarele carintiene de o activitate mai mare. Pe frontul Dolomiților am respins eri mai multe batalioane italiene, cari ne-au atacat pozițiile de graniță dela Rufiedi și Schluderbach, precum și din regiunea drumului, care duce spre Pötschsteik; dușmanul a suferit pierderi însemnante:

Höfer,

Budapest, 18 Iulie. Între Vistula și Bug lupta e în toi. Rușii opun o împotrivire extraordinară și înainte de a-și preda pozițiile au rezistat pe mai multe puncte ale frontului până ce s'a ajuns luptă pîpt la pîpt. La Bug în regiunea Socal trupele noastre l'au alungat pe dușman dintr'un sir întreg de localități, pe care acesta și le apăra cu îndărjire. Forțele înarmate nemțești au ocupat orașul Rasnostare, precum și înălțimile situate spre nord dela Zolkiewa. Aliații sunt în ofensivă și spre vest dela Vistula. Spre nordost dela Stenno tronțul ruseșc a fost spart. Cedând acestei apăsări dușmanul își golește pozițiile dintre Vistula și calea ferată Kielce — Radom. În Galicia de est situația e neschimbătă.

La granițele italiene. Focul de artilerie ține încă pe toate fronturile. Am respins mai multe atacuri mai slabe, pe cari dușmanul le-a îndreptat în contra Coldilanei. Dușmanul a suferit pierderi grele.

Höfer.

Pe marea Adriatică.

Budapest 18 Iulie. — Unul dintre submarinele noastre a torpilat eri dinineață spre sud dela Raguzza crucișetorul italian »Guiseppe Garibaldi« și

l'a scufundat. Crucisatorul s'a scufundat în decurs de 15 minute. — Comandanțul flotei austro-ungare.

Pe frontul anglo-franco-rusogerman.

Berlin, 15 Iulie. — Pe câmpul de operații dela vest: In Flandria sudică, spre vest dela Witschate, am făcut mai multe operații de explozii cu izbândă, Francezii ne-au atacat în regiunea Souchez pe diferite locuri pornind în contra noastră cu forțe — în parte — foarte mari; i-am respins însă pretutindeni. La Beau se Jour, spre ost dela măriște, precum și în Champagne am împedecat atacul dușman de granate de mână prinț'un atac de mine. Dușmanul a încercat și prin atacuri repește, cari s'a prelungit până noaptea, ca să-și reocupe pozițiile perduite în Argoni. Ofensiva lui însă, cu ocazia căreia a întrebuit muniție din belșug aruncându-și în foc forțe noi, s'a izbit de frontul neclintit al Nemților.

Pe mai multe locuri s'a iscat îndărjite lupte de bețonete și de granate de mână. Dușmanul și-a plătit cu perdeți neobișnuit de mari sforțările zadarnice. Numărul prizonierilor francezi s'a ridicat la 68 de ofițeri și 3668 de soldați. Izbândă trupelor noastre e cu atât mai mare, cu cât prizonerii făcuți de noi confirmă înțelegerea, că Francezii au pregătit un mare atac în contra frontului nostru din Argoni cu ocazia zilei de 14 Iulie, zi de sărbătoare națională la ei. Deasemenea a domnit o activitate febrilă și spre ost dela Argoni. Eșirile franceze în Bois-de-Prêtre s'a izbit de pozițiile noastre suferind dușmanul perdeți complete. Am nimerit un aeroplân dușman, care plutea pe de-asupra pozițiilor noastre dela Souchez. Aeroplânul arzând s'a prăbușit în pozițiile dușmane. Înălțimea Lorennă am impuscat un alt aeroplân dușman. Observatorul a căzut rănit în mâinile noastre.

La ost și sudost: In cîcenirile mai mici de lângă Vindau, dela Krschan în jos, am făcut prizoneri doi ofițeri și 425 de soldați ruși. Spre sud dela Njemen, în regiunea Kalvarja, trupele noastre au ocupat pozițiile rusești situate între Franciskovo și Osowa și le-am menținut cu toate contra-atacurile violente ale dușmanului. Spre nordost dela Suwalka am luat cu asalt înălțimile dela Olsomka; aici am făcut prizoneri 3000 de Ruși și am luat 1 mitralieze. Spre sudvest dela Polno am ocupat satul Krusa precum și pozițiile dușmane de-acolo. Spre sud și ost dela acest sat, precum și spre sud dela linia Lipnik am făcut 2400 de prizoneri și am luat opt mitralieze.

In regiunea Prasnisi continuă luptele cu succes. Aici am ocupat mai multe linii dușmane, precum și orașul bineîntărit Prasnisi, care a format încă de prin ultimele zile ale lui Februarie obiectul unor mari întreceri dintre cele două oști dușmane.

Pe câmpul de operații dela sudost situația a rămas peste tot neschimbătă.

Berlin 18 Iulie. — Pe câmpul de operații dela vest: In 14 Iulie am pierdut e parte dintr'un tranșeu cu ocazia unui atac în regiunea Souchez, spre sud dela cimitir. Am zădănicit încercările repește ale Francezilor de a ni reocupa pozițiile, pe cari li-le luasem cu asalt. Ni menținem toate pozițiile cucerite. Atacurile puternice, pe cari le-a îndreptat inimacul eri și al altăieri în contra noastră în ținutul nemijlocit din vestul Argonilor, s'a sfărâmăt de defensiva bravilor glotași nemți. Dușmanul a suferit mari perdeți în luptele îndărjite date pîpt la pîpt. Soldații noștri au făcut 462 de prizonieri. Începând din 20 Iunie în Argoni, precum și spre vest dela acestia luptăm cu izbândă cu mici intreruperi. Afără de terenul căștigat

precum și dela multul material de războiu, pe care l'am capturat, trupele noastre au făcut prizoneri 117 de ofițeri și 7009 de soldați dușmani. Pe frontul, care trece în Argoni din direcție șestică, decurg numai lupte de artillerie. Am respins cu puțină osteneală atacurile dușmane. În regiunea Leintre, spre ost dela Luneville se dău numai lupte de avanposturi. În ținutul Gerardme aviatorii noștri au aruncat cu succes bombe asupra trupelor dușmane.

Pe câmpul de operații dela ost: Spre nord dela Popeljani trupele noastre au trecut Vindau în direcție șestică. Spre sudvest dela Kolno, precum și spre sud dela Prasnisi înălțăm în lupte victorioase.

Pe câmpul de operații dela sudost situația trupelor nemțești e neschimbătă.

Berlin, 19 Iulie. Pe câmpul de operații dela vest: Am respins atacul, pe care Francezii l'au îndreptat în contra înălțimii de cimitir dela Souchez. Ne-am îmbunătătit prinț'un izbândă mai mică linia, pe care am lăsat-o dela dușman în pădurile argonice. Pe înălțimile de lângă Les Eparges decurge încă lupta. În Lorennă trupele noastre au respins eșirile dușmane dela Embermenyl (spre ost dela Laneville), precum și din regiunea Ban-de-Sapt.

Pe câmpul de operații dela ost: Căteva părți din armata mareșalului Below au bătut la Altauz întăririle, pe cari Ruși și le-au aruncat în pripă în foc; i-am lăsat dușmanului 3620 de soldați prizonieri capturând totodată 6 tunuri și 3 mitralieze; acum îl urmărim pe dușman în direcție șestică. Celelalte părți din această armată luptă spre nord-est dela Kielce lăsând cu asalt prima pozitie dusmană din nordul acestei localități. Între Pissa și Vistula Rușii și-au continuat retragerea. Armatelor generalilor Scholtz și Gallvitz sunt în urma lor. Unde dușmanul mai opunea încă ceva rezistență în pozițiile-i pregătite de mai multe aceste armate îl atacau și îl băteau, astfel au cuprins trupele de rezervă și landwehr generalului Scholtz localitatele Poremby, Wik și Ploszicze. Căteva regimenter, cari făceau parte din armata lui Gallvitz au spart apoi linia rusească bineîntărită Mlodzynow-Karniewa. Numărul prizonierilor crește în mod considerabil; am lăsat apoi patru tunuri. Spre nord dela Pdivia până la Vistula Rușii au început deasemenea manevrele de retragere. Trupele noastre, cari sunt pe urma lor au făcut în decursul luptelor scurte de urmărire 620 de prizonieri.

Pe teatrul sud-estic: Ofensiva armatei general-majorului Woysch a dat următorul rezultat: In 17 Iulie înainte de amiază și-a eluat în mijlocul focului viu dușman trecerea prinț'un loc îngust a pedeilor de sărmă dinaintea bineîntăritei poziții principale dușmană și înaintând prin această spărtură am ocupat tranșeile dușmane pe o distanță de două mii de metri. În decursul zilei apoi ni-am largit prin lupte înverșunate această spărtură și am pătruns adânc în poziția dușmană, iar spre seară a fost învins corpul de dardă din Moscova, inimicul landwehrilor și a rezervei noastre. Noaptea și-a început apoi dușmanul retragerea spre ținutul Jesanka (spre sud dela Zwolen). În timp ce a suferit pierderi grele; aici am făcut prizoneri 2000 de soldați ruși capturând și 5 mitralieze. Între Vistula superioară și ținutul Bug lupta continuă sub conducerea mareșalului Mackensen. Trupele nemțești i-au alugat pe Ruși de pe înălțimile dintre Pilaczovicze (spre sud dela Piaski) și Krasnostow și au lăsat cu asalt ambele aceste localități. Un corp de armată din Siberia, pe care dușmanul l'a băgat în foc ulterior n'a putut înălțura primejdia; l'am bătut și pe acesta făcând prizonieri mai multe mii de Ruși,

Biroul de presă despre Români.

Gazetele din Pesta aduc următorul comunicat: „Actualul răsboiu mondial a adus o mulțumire imbecilă pe seama acelora, cari stau pe punctul de vedere al iubirii, increderei și înțelegerii față de concordanță română, dar a desmintit în mod splendid și povestea, că Români, cari gem în jugul maghiar, abia aşteaptă pe măntuitorul lor. Traiesc încă în amintirea noastră a tuturor semnalele înălțătoare de inimi despre jertfele patriotice ale Românilor, cari la isbuinarea răsboiului s-au ivit în ținuturile locuite de Români de bunăvoie oferind dovezi impresionante despre frățasca bună înțelegere dintre Maghiari și Români. Acestea s-au repetat atunci, când s-a publicat scrisoarea ministrului președinte adresată mitropolitului gr.-or. Mețianu, și când manifestarea bucuriei, recunoștinței și a dorului de pretenție a isbuinit din conducătorii diferitelor pături ale României. După acestea, natural, că a intrat o anumită pausă în declarațiunile patriotice. S-au făcut ele doară la timpul său, iar repetareslor neconitență, fără ocasiune potrivită, ar avea caracterul unei simple demonstrații. Când însă s-au arătat nori mai întunecăți pe orizont, când cu ofensiva rusască din Carpați deodată a dat și Italia tot mai mari semne despre intențiiile ei dușmanoase, și atât într-o parte a presei române, cât și în cercurile puse sub influența antantei s-a manifestat în mod tot mai sgomotos părerea, că după atacurile necredincioasei Italiei va urma un pas la fel a României: Rămânia din Ungaria și-a ridicat de nou cuvântul în situația aceasta. Ne putem provoca la un sir întreg de declarații patriotice, înălțătoare de inimi, cari sunt tot atâtea pilde splendide despre credința Românilor, despre iubirea lor de patrie și despre marele adevăr, că ei își leagă soarta în mod nedesprăjt de patria maghiară. Acestea sunt astfel de declarații, făcute în zilele luptelor mari, cari în sufletul poporului maghiar află teren productiv și cari în epoca binecuvântată a păcii comune, a pretenției, a iubirii și a fericirii, își vor aduce roadele».

Cum se dă lupta în războiul de față.

Zi cu zi se înmulțesc documentele privitoare la uriașul războiu al popoarelor europene.

Intr'unul din aceste documente, publicat de un ziar francez, găsim un tablou neasămănător de interesant asupra condițiunilor cu totul extraordinare în cari sunt puse să lupte armatele moderne.

E vorba de scrisoarea unui „tunar”, către niște rude de acasă. O să nu mai joș în întregime, ca un lucru trist de tot.

„Trebue să vă povestesc strănică luptă de alătări. Am scăpat sănătos și teșfăr, și în clipa de față mă bucur de o odihnă bine câștigată.

Sunt sigur acumă că nici odată nu voi vedea ceva mai rău în viața mea. Am văzut aproape iadul.

Alătări, deci, la orele două și jumătate după ameazi am început un atac asupra ..... In primele ceasuri trebuiau să lucreze numai obuzele. Deci, timp de un ceas, am trimis asupra vrăjmașului peste 800 de proiectile. În ce mă privește, am trimis 24 din 35 de minute, ceeaace e un record.

Să vă mai spun sgomotul că în iad al bombardării e tăra folos, îl ghiciti ușor. Am avut plăcerea să primim felicitările călduroase exprimate de comandant pentru cîteva mitraile dușmane, făcute bucăți de tirul nostru.

In ce mă privește sunt sigur că am „bagat” 21 de proiectile în tranșeele germane. Până aci, nimic grozav, de vreme ce inamicul, copleșit de proiectile, nu răspunde.

La orele șase, un adevărat potop cade asupra noastră. Sunt germanii cari răspund. Focul lor nu are nici pe jumătate asprimea noastră, dar tot e foarte prijejdios. La rândul nostru nu răspundem. La orele 7 germanii tac. La orele 8, e ora atacului propriu zis.

Deodată un fum albastru se ridică și deodată mitraliezile încep să lucreze.

Atunci văzurăm lucrul cel mai urias ce se poate descrie: bombele de foc aruncate de trupele noastre din geniu dău foc petrolului și benzinei pe cari pompierii le aruncă cu pompele asupra tranșelor germane.

O flacără furioasă, enormă, se vede un fum negru în nori negri, roșietici, se ridică spre cer la peste 50 metri înălțime. Grozăvie!.. Vântul e contra noastră, fumul năvălește spre noi și flacără se îndoiese...

Infanteriști, la trei metri înaintea mea, ca niște draci, sau ca niște uriași cu măscile pe față, cu ochelarii la ochi, trag, trag neconitenit peste parapet...

In vremea asta obuzele germanilor cad neconitenit, apoi torpile, și un fel de pânză de obuze de 75 trec de-asupra capetelor noastre.

Obuzele de 105 și 77 vrăjmase, matură tranșeele în cari ne aflăm noi, și în întunecimea fumului, și a noptei care se lăsa, simțeam atingerea schijelor cari treceau calde.

Gloantele vântură pământul su jurul meu, și le aud cum intră. Si nebun, cu gîțul uscat, cu ochii arși, pe dibuite, văzind sfotarea admirabilor infanteriști, îmi incarc tunul și când din gura lui sboară proiectul, flacără detunătorei iluminează cu lumina sa roșie pe uriașii cu mască.

E o vedenie neînchipuită, în vîrtejuri de foc, de fier, de gloante și de fum. Ceasuri grozave ale căror amintire te face să tremuri!

Am tras de cinci ori în acest cupitor, și mă rog lui Dumnezeu, sunt două persoane în mine: aceea care nu vrea să se mai cunoască și care își bate joc de tot, și cea care se gândește la voi și cere lui Dumnezeu să-i dea putință de a vă revedea.

Tunul german de 77 bubuițe neconitenit, și ghiulele cad câte trei. La un moment dat am fost atins de o schijă, credeam eu. Nu era însă decât o piatră, aruncată prin „ricochet”. N-am avut timp nici măcar să mă uit ce am la mână, și m'am mulțumit cu constatarea că brațul îmi funcționa, puteam să mă servesc de dânsul.

Deodată, în umbră, văd răsărind o ființă, cu figura neagră de praf de pușcă, cu ochii scântejând, care-mi strigă:

— Ajutor... mi-e piciorul rupt... Sunt rănit în toate părțile“.

L'am impins spre un adăpost, unde, l'au luat să-l îngrijească sanitarii.

Apoi, mi-am văzut de treabă, trăgând mereu. În sfârșit, zdrobit de oboselă, am intrat și eu în adăpost.

Am avut mulți morți și răniți. Dar și Germanii au avut de sigur.

Când poezia și cântecele ne vor voibi mai târziu de Uriașii din 1915, voi înțelege înțelesul acestui cuvînt.

Miine mă duc să mă împărtășesc. Astă, vedeti voi, e cea mai bună odihnă a sufletului. Câtă pace găsești la Masa sfântă, ca răsplătă a zbuciumărilor vieței...

Aceasta e scrisoarea tunarului francez Scrisă într-un stil simplu, dar care evoacă în destul icoana cu adevărat cutremurătoare a răsboiului modern, ea mai dă și o dovadă, că în vremuri de aceste omul numai către Dzeu se poate îndrepta.

Vesti din Cernăuți.

Viața Nouă din Bucovina scrie:

Cernăuțul începe iarăși a da semne de viață. Se reîntorc refugiații cu cărdul. Ii văzî întrând în oraș cuprinși de îngrijorare și de pe fețele lor poti lesne ceti năcazurile și neajunsurile pe cari le-au indurat în lunga lor pribegie.

Orașul face impresia unui lagăr mare. Misiună de ofițeri și soldați, concentrați din toate părțile împărăției. Stăpânește elementul german, între care se disting trupele din Tirol; dară este mare și numărul Ungurilor, Slovacilor și Croaților; îci colea auzi pe un soldat vorbind și românește.

In decursul săptămânei trecute, prin trei zile de-a rândul, nu s'a auzit în aproapea Cernăuțului nici o bubuitură de tun și pare că lipsea ceva populaționii, care se desprinse a fi înțovărășită în somn de această muzică sguduitoare.

De câteva zile concertul a început. De obicei între orele 3 și 4 de noapte se aud în depărtare puternice detunături provenite din gurile de tun, totdeauna gata să întâmpine cu acest alai coloanele rusești cari au îndrăznea să încearcă o înaintare în spre liniile noastre.

Ocupațiunea de predilecție a populaționii este de a privi zborul aeroplanelor care se ivesc aproape zilnic, în raza orașului. Grandioasă este înfățosarea unui biplan german cu corpul său galben, cu ferești ca la un cupeu de wagon și cu aripile în colorile germane, roș-galb-negru. Aeroplanele rusești se pot lesne deosebi de ale noastre; ele lăsă tare, ceea ce provine dela aluminiul din care sunt construite.

Intr'una din zile ni-a fost dat să asistăm la o priveliște interesantă. Un aeroplano rus se apropia într-o înălțime mare de regiunea orașului. Deodată se auzi de-asupra capetelor noastre un zbârnăit puternic. Erau două aeroplane de ale noastre și un avion german care se lăsă la goană după tovarășul rusesc. Acesta observând de cu vreme primejdia cel amenință, dispărut în direcția cătră Basarabia.

Izbânda dela Lemberg a ridicat mult dispoziția sufletească a populaționii. Orchestra veteraniilor concertă apoape zilnic în grădina publică sau dinaintea magistratului.

Merinde sunt destule, numai trebuie să fii harnic și să te aprovizionezi des de dimineață căci de altfel mai înghiți și în sec, când soldații garnizoani, prin împrejurimile orașului te iau pe dinainte și curăță piața de bucate.

Stirile Săptămînii.

Sibiu, 22 Iulie. n.

Decorarea unui sergent-major român în Viena. Cetim în ziarale vieneze, că sergentul-major dela reg. de artillerie din Sibiu, Nicolae Crăciun a fost decorat pentru vitejia sa în față dușmanului cu medalia mare de argint pentru vitejie. Lui Crăciun, greu rănit, i s-au tăiat picioarele și după 5 luni de îngrijire în spital la Viena bravul Român, care și-a câștigat sim-

patia și dragostea tuturor medicilor și a celor, care îl îngrijeau, s'a recreat întrată, încât a putut lua parte la serbarea de decorare, aranjată în onoarea lui.

Inspectorul general al artilleriei, arhiducele Leopold Salvator și-a exprimat dorința de a decora însuș pe viteazul soldat. La serbare au mai luat parte arhiducele Blanca, Margareta, Imaculata, arhiducele Hubert și prințul Don Jaime de Bourbon.

Decorat, Crăciun a cerut, să i se permită, să vadă pe »bunul lui împărat» și a fost plăcut mișcat când arhiducele a acordat, ca rugămintea să i se facă cunoscută damnitului. Arhiducesa Blanca i-a predat o tabachere decorată cu monogramul ei cu și o cruce.

Ziarele ilustrate vieneze, pe lângă articole elogioase, publică și fotografiea decoratului. R.

Iarăși vom avea făină de grâu curată. În numărul de alătări al monitorului oficial a apărut o ordinație, care prevede scoaterea din vigoare a ordinului referitor la amestecarea făinei de grâu, precum și de alte cereale. De-acum înainte se va putea coace deci fără nici o teamă de pedeapsa legii pâine din făină curată de grâu și de săcără.

Lipsă mare de muniții în Rusia. Din Berlin se anunță: Ziarele din New-York publică comunicatul unui corespondent din Chicago, numit Bass, reîntors de curând de pe frontul rusești. El spune că Rușii ar suferi de o aşă mare lipsă de muniții, încât mii de oameni nearmați sunt aduși pe front spre a fi armăzi cu puștile și cartușele celor căzuți. Bass ar fi văzut căte 5000 de oameni așteptând în spatele liniei de luptă spre a fi armăzi.

Transportul cerealelor din România
Cetim în organul oficial al guvernului român »Viitorul«: Cu începerea de Luna trecută (29 Iunie v.) a intrat în vigoare noile măsuri luate în vederea transportului cerealelor pentru export. Nici un vagon românesc nu va mai eșa din țară. Cerealele vor fi transportate până la frontiere fie direct prin cale ferată, fie cu căruțe. Transportul cerealelor cu căruța va fi permis din găurile următoare: Vârciorova, Tg.-Jiu, R.-Vadului, Câmpulung, Azuga, Năoiaș, Dărmănești, Palanca, Piatra-Neamț, Onești, Burdujeni, Bucegi și Dorohoi. Exportatorii vor plăti o sumă de 200 lei de fiecare vagon pentru repararea drumurilor. Vor fi transportate cam 300 vagoane pe zi.

Al doilea împrumut de război. Subscriptiile pentru al doilea împrumut de război s-au încheiat în Ungaria cu suma de 1 miliard și 120 milioane de coroane. În amândouă împrumuturile de război Ungaria a dat 2300 milioane, Austria 4800 milioane. — sume la care nimeni nu s'a așteptat.

Un țăran român scapă un tren din mâinile Rușilor. Cetim în »Foaia Poporului«, care apare în Câmpulungul Bucovinei: A fost pe timpul Crăciunului, când Rușii pe neașteptate au năvălit în sudul Bucovinei, ajungând la Părhăuți, la calea ferată ce duce dela Hatna la Dorna. Decorece se știa, că Rușii au să vie, s'a pornit încă un tren din Hatna spre Dorna, ducând o mulțime de soldați între aceștia și comandanțul jăndarmeriei din Părhăuți, neașteptânduse, că Rușii vor ajunge atât de degrabă până la această linie a trenului. Atunci păr. Ott din Părhăuți, care aflase de părnița acestui tren, trimite pe gospodarul Ioan Nuțu din această comună care e și lucrător la gara din Hatna înaintea trenului, ca să-l opreasă, pentru că cazacii se postaseră la gară ascunși după garduri, ca să prindă trenul. Cu primejdirea vieții sale Ioan Nuțu a alergat înaintea trenului, reușind a-l opri înainte de ce a intrat în Părhăuți și a-l întoarce la Hatna. Astfel a scăpat acest brav țăran trenul și ostașii ce erau în el dela prinsoare

sigură. Rușii, văzânduse înșelați, s'a răzbunat asupra unui păzitor dela gara Părhăuți, în care presupuneau pe acela care a oprit trenul, bătându-l amarnic și prădându-i totul. Fapta aceasta frumoasă a lui Ioan Nuțu merită toată lauda și recunoștință!

Dar pentru cei lipsiți. Parohul Ioan Rusu din Juncul pe jos a binevoit să dăruiește fondul »Azilului-Orfelinat« al »Reuniunii române de înmormântare din Sibiu« pentru adăpostirea orfanilor și a bătrânilor nostri scăpătași, apoi la »Legatul Ilarie Chendi« pentru ajutorarea copiilor lipsiți din Dârlos, aplicați la meserii; la »Legatul Dr. Ion Borcia« pentru ajutorarea copiilor lipsiți din Săliște, aplicați la meserii; la »Fondul Aurel Vlaicu« pentru stipendiarea tinerilor meseriași la înmulțirea cunoștințelor în străinătate și la »Fondul A. Bechnitz« pentru cumpărarea și împărțirea de cărți folosite între meseriași, cesta din urmă întemeiată de »Reuniunea sodalilor români din Sibiu« și la fiecare căte cor. 2.40, sau în total 12 cor. Pentru prinos aduce sincere mulțumite, în numele Reuniunilor amintite președintul lor, Victor Tordășianu.

Cheltuielile de război ale Franței. »Deutsche Tageszeitung« afișă, că în comisia camerei din palatul Bourbon s'a comunicat următoarele: În cazul când războiul de față ar dura până la 1 Ianuarie 1916, s'ar prăpădi un sfert din întreaga avere națională a Franței, care e prețuită la 300 miliarde. Aci sunt cuprinse și cheltuielile de război, care până la anul nou vor atinge cifra de 40 miliarde. Comunicarea aceasta, care a fost făcută de către ministrul de finanțe Pibot, a lăsat o impresiune adâncă.

Fiul lui Kosuth nu se întoarce acasă. După cum se știe, unicul fu în viață al lui Ludovic Kossuth, trăiește în Italia, unde e director la căile ferate. Când a izbunit războiul lumea maghiară s'a așteptat, ca fiul marelni patriot să se întoarcă acasă, în patria sa adeavărată. Teodór Kossuth a declarat însă, că rămâne în Italia, unde a trăit și până acum. Unele din gazetele ungurești, sunt cu tot dreptul, supărate pe acest urmaș alui Kossuth.

Japonezii nu vor să lupte în Europa „Vossische Zeitung“ afișă din Stockholm că noile încercări ale Quadrupliciei de a îndupla Japonia să facă o expediție în Europa a dat cu totul greș. Guvernul Japonez, după informațiile primite din Petrograd, a respins definitiv propunerea de a lăua parte la o acțiune armată afară din granițele Asiei. Ambasadorul japonez din Petrograd, Nontone a declarat pe față că Japonia nu are nici un interes politic în Europa.

Cursul de șoferi al statului. Din 2 și 8 August se ține un nou curs pentru șoferi în Budapesta. Amănunte dă poliția orașului, ușa Nr. 2. Vicecăpitanul Dr. Jauernig.

Anunț. Dela economatul seminarului arhieicezan »Andrei« (strada Măcelarilor Nr. 24) se pot cumpăra ferestre vechi, cupoare și defrirete alte ferării, unelte și alte obiecte vechi.

Libel de depuneri perdut. S'a pierdut pe drumul dela Doștat până la Cuntia în ziua de 6 Iulie a. c. un libel de depunere al »Albiniei« Nr. 38.827, carteza 39, pag. 455 despre K. 1150. — Păgubașul se roagă ca cel ce aflat libelul să-l trimită la »Albină« în Sibiu, nefranțat, neavând pentru el nici o valoare acel libel.

Cartofi ca leac. Până acum s'a mâncat puțini cartofi (erumpeni). Vremea războiului, însă în Germania și la noi în Monarhie, de cănd e obligată lumea să mănânce așa numita »pâne de război«, se trec mulți cartofi. Imprejurarea aceasta s'a dovedit ca o adevărată binecuvântare pentru mulți bolnavi. Un doctor danez a arătat

cu dovezi științifice, că mâncarea de mulți cartofi a înlăturat multe boale de stomac și mațe. Războiul a scos la iveală că deși puterea de nutrire a cartofilor nu e prea mare, totuș, amestecați cu alte nutrimente cartofii ușurează mătuirea, cum de altfel oricare om poate vedea la sine însuși.

Chestia pașapoartelor în România. Oficioasele guvernului român publică următorul comunicat:

In urma știrilor publicate, aducem la cunoștința generală că nu s'a schimbat nici una din dispozițiile privitoare la liberarea pașapoartelor. Nu se liberează pașapoarte, oamenilor mai tineri de 47 de ani, fără autorizația ministerului de războiu. Ofițerii de rezervă, chiar și după această etate, sunt datori să prezinte autorizația ministerului de războiu. Numai doamnele fac excepție.

Scutii, dispensați și reformați vor avea de asemenea autorizația ministerului de războiu.

Nenorocire de aviație la Cotroceni
Din București se anunță: Marți după amiază pe la orele 6:45 o nenorocire care multă în unei întâmplări fericite nu a avut un desnodămant tragic, s'a petrecut la parcoul de aviație dela Cotroceni. Pe un aparat »Farman« de 80 de cai putere s'a urcat locotenentul Rătescu și sublocotenentul Patriciu. Acestea din urmă își dăduse săptămâna trecută examenul de pilot și urma să primească dela d. locot. Rătescu nou în învățături de lipsă bunei conduceri a unui aparat de zburat. Totul a mers că se poate de bine. Zborul a fost făcut în condiții multumitoare și cei doi aviatori au coborât pe platou să aterisească. Fie că motorul nu a funcționat regulat, fie că nu a fost oprit la vreme, aparatul odată ajuns la pământ nu a putut fi oprit ci a mers înainte și s'a izbit cu putere de împrejmuirea parcului de aviație. Ceilalți aviatori ce urmăriseră zborul și aterisarea celor doi ofițeri aviatori au alergat în grabă în ajutorul celor doi camarazi.

Aparatul fusese sfârmat cu desăvârșire și de sub sfârșături au fost scoși cei doi ofițeri, cari din fericire nu s'a ales decât cu răni ușoare. Locotenentul Rătescu are o rană la cap, la nas și o sgârietură în partea stângă a pieptului. Sublocotenentul Patriciu are câteva sgârieturi la cap și la mâna. Cu o ambulanță a societății de salvare cei doi aviatori au fost transportați la spitalul Brâncovenesc, de unde, după ce li s'a făcut legăturile, au fost duși fiecare la locuința sa.

Caz de moarte. Primim următoarele: Vechiul abonent al prețuitului D-voastră ziar, Szabo George a răposat în Cluj, în urma unui morb greu în etate de 47 de ani. Răposatul a fost un om vrădic, econom bun și harnic. A servit mulți ani ca prim curator la biserică. Fiind el curator s'a edificat școală din sat. În decursul edificării a jertfit mult timp aceluiașezământ cultural, fără să murmură, la din contră a indemnizat și pe alții că a putut. Pe răposatul său deplângere săția, cu care a împărțit vieata în timp de 24 de ani, și 8 copii, dintre cari cel mai mare și-a pierdut sănătatea pentru tron și patrie.

Când se va sfârși războiul? Un colaborator al ziarului »Figaro« a făcut socoteala, că pacea se va încheia la 11 Noemvrie, anume azi că societățile războiului din 1870/71.

1870

1871

3741

a împărțit suma în 2 membri, și adunând cifrele membrului prin (3+7) a dat suma 10 și al doilea (4+1) a dat 5, ceea ce spune că pacea s'a încheiat la 19 Maiu (luna a 5-a). După acest model socotește:

1914

1915

primul membru (3+8) ne dă 11, al doilea (2+9) iarăși 11, ceea ce înseamnă 11 Noemvrie! Cine nu crede să aștepte cu răbdare până ce se va convinge!

Despre orașul Stryi. Nouă luni de zile a durat damnia rusească în orașul galician Stryi. Urmele acestei stăpâniri se văd mai ales acum după alungarea dușmanului. Clădirile n'au suferit mult, într'un suburbii totuși s'a prăbușit și au ars numeroase case în urma incendiilor crâncene ale ultimelor lupte. Parcul orașului e

total nimică, pardoseala este desfăcută și stâlpii felinarelor răsturnați. Se vede lămurit, că Maiestatea Sa războiul a cutreierat locurile. Viața orașului, cătă a domnit rușii, era sufocată. Parte considerabilă a familiilor plecase. Oamenii ramăși acasă nu cutesau să se iovească în stradă, pentru a nu fi expuși sicanelor rusești. Marfa negustorilor refugiați a fost vândută de ruși. Casele cetățenilor refugiați s-a jefuit fără excepție: mobile scumpe și covoare s-au furat. Ce nu s-a putut fură s-a sfârmat în bucăți. Dela cetățenii ramăși în oraș s'a luat toate lucrurile de argint și aur, bani și valori. Nici rutenii n'au fost cratați. Funcționari austriaci, lipsiți de leașă, trăiau în mizerie. Alimentele de alcum nu erau scumpe și se găseau în cantitate destulătoare. Dețineri s'a făcut numeroase, toate în scop de a stoarce bani. Multă orășenii evrei, ruteni, poloni și germani au fost duși cu forță în Rusia. Astăzi refugiați încep a veni în oraș. S'au întors și autoritățile austriace, și viața normală și-a reluat cursul.

Szám: 1953—1915. 2153

Pályázati hirdetmény.

A szászcsori (Szeben vm) körjegyzői állás nyugdíjazás folytán üresedésben jövén arra pályázatot hirdetek és felhívom mindenokat a kik ezen állást elnyerni ohajtják, hogy kérvényüket szabályszerűen felszerelve f. évi augusztus hó 15-ig hozzáadják be.

Később beérkező kérvényeket figyelembe nem fogok venni.

A köjegyzőséghoz tartozik Szászcsor székhelyen kívül Sebesbely és Sebeskárova község.

Az állás javadalmá: 2000 korona fizetés, 240 kor. lakbér, 260 kor. uti általány, 200 kor. futási és világítási általány, 190 kor. hiv. szolgá tarzási általány és a magánmunkálatok után a vm. szabályrendelésben megállapított szedhető dijak.

A választás napját később fogom kitüzni.

Szászsebes, 1915. évi július 13.

A járási főszolgabiró:
Graef, s. k.

Haine de spălat,

acă și afară din casă primește Elisaveta Gherman Loco Flusg. 7
2157

In moara din Turnisor

am lipsă indată de un ajutor sau de un servitor, Iohann Eckenwärter.

2158

S'a perdut,

o iapă rosie închișă de pe hotarul Corbului (Korbi). Semnul e o poteovă de fier pe piciorul din dărăpt și pe coamă deasupra o pată albă. Piciorul stâng scioapă dar nu tare. Cine va afla o să o întărițeze la Elisabeta Mărginean din Korbi u. p. Alsouesa com. Făgărașului, de unde va primi cinstă frumoasă.

2144

Sunt morar

de meserie și mă ipricep la orice moară mânătă de apă. Caut deci un loc potrivit, sunt în vîrstă de 47 ani și am o avere mișcătoare de 2000 cor. de-ași găsi, m'ăși căsători cu o văduvă sau o fată mai înaintată în vîrstă. La dorință pot trimite și poza. Informații la administrația foii.

Un tinăr

din familie bună, absolvent de 3 sau 4 clase gimnaziale, reale sau civile, află loc de practicant la firma Ioan Comșa & Fițu Seliște (Szelestye).

Ultime știri.

Telegramele noastre din cele două zile din urmă ne aduc vesti foarte interesante. Lupta se desfășură tot mai inversuat. Rușii nu și mai pot ține liniiile. Se retrag în Polonia rusească de pe întreg frontul lor, pe care l-au ocupat mai multe luni de zile. Trupele noastre au ocupat orașul Rădom, iar cele nemțești sunt în preajma liniei ferate, ce duce dela Radom spre Ivan gorod. În luptele de aici e lăudată „infanteria din Ardeal” — care, în cea mai mare parte, după cât știm, se alătuiește din Români.

In același timp armata lui Hindenburg împinge pe Ruși îndărăt și în nord de râul Vistula. Orașele rusești cad, unul după altul. Știri ce vin din toate părțile, întăresc tot mai mult credința în noi, că zilele orașului Varșovia sunt numărate.

Italienii de câteva zile au inceput un atac furios pe toată linia. Trupele noastre se țin bine și îl resping pretutindeni pe dușman. Se vede, că Italianii ar vrea să ne rupă frontul:

Redactor responsabil: Dr. Ioan Broșu.
Pentru editură responsabil: Ioan Heres.
Tiparul: „Tipografia Poporului”

Aviz comercianților români.

Subsemnatul având în Mercurea (Erdélyszerdahely) prăvălie de manufactură, specerie și băcănie, la mobilizare fiind și eu înrolat, am fost silnit și închis într-o casă deținută, iar marfa am păstrat-o în casă. De prezent mai am multă marfă, pe care o dau astăzi după timpul de față. În special manufactură și multe alte mărunțiuri foarte trebuințioase pentru orășenii și ce prăvălie. Prăvălia am ținut-o 1 1/4 an, marfa atunciă am cumpărat-o nouă, prima calitate (așa că nu-i vechiuri), ca primul magazinuri, ci marfă nouă ca din fabrică, toată în stare bună. De prezent am mutat-o în satul natal Poiana Nr. 846, (comitatul Sibiului) unde o grijește soția și totodată și vine.

Mai observ, că marfă cu prețurile cele am eu de prezent nu există, fiind toate ridicate. Rog pe comercianți noștri am cerceta marfă și să va convinge de adevăr. Vreau să o desfac în cel mai scurt timp, Doritorii să pot adresa mie aici sau soției în Poiana. Cu stima: Dumitru Oprean népfölkelő esendőrség în Mercurea Erdély-Szerdahely) Szeben megye.

Publicație de licitație.

Comuna Hóföld, în urma abzicerii arădatorului mobilizat — Rudolf Habermann — esărăndează din nou Dumineca în 1 August 1915 la 11 ore a. m. în cancelaria comună pe calea licitației publice ospetria comună de sub Nr. casei 75 în partea cu 1 odaia, culină și 2 pivnițe, în etaj cu 3 căi și culină pe timpul din 1 August 1915 până în 31 Decembrie a anului de încheierea războiului și de încheierea păcei, însă cel mai târziu a anului 1919.

Prețul strigărilor e 2150 cor. vadiu cu 10%. Condițiunile de licitație stănușează vederei publice în cancelaria comună.

Hóföld, în 10 Iulie 1915.

Primăria comună:

Toma Sora,
primar.

Aurel Millea
notar.

Cafea
cu 50% mai ieftină

Cafea crudă americană, foarte aromată și care dă mult. Ua săculeț de probă (5 chilogrami) se trimite pe lângă prețul de 11 cor., o jumătate kilogram teiu de primul rang cor. 2.20 franco cu rambursă.

Mulțumirea garantând!

M. SAPIRA.

H. Export de cafea și teiu, în Budapest VI. Révay-utca 24

Cu scopul de căsătorie!

caut cunoștință unei d-sore până la etatea de 24 ani, de statură mijlocie, făptură frumoasă, cultă, cu caracter bun, bine crescută, casnică și econoamă bună cu ceva avere.

Eu sunt meseriaș jună de 27 ani, mijlociu, sergeant major reangajat, solid, fire bună, cu salar destulitor și la 10 000 cor. avere.

Epistole serioase provăzute cu fotografie rog a se trimite sub „Viață fericită” la administrația acestei foii. La caz de neconvenire retrimitem epistola și fotografie înapoi. Discreția e cheie de onoare din ambele părți.

Ludovic Ferencz**croitor de bărbăti**

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12
recomandă p. t. publicului
cele mai noi stofe de
toamnă și iarnă în mare
asortiment.

Noutățile

sosesc chiar acum, pentru haine de bărbăti stofe indigene din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atenție merită noutățile de stofe pentru pardesiuri și „Raglam”, cari se șfătă totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverenților confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebită atenție a On. domnii preoții și teologii absolvienți. — In cazuri de urgență confectionez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articluri de uniformă, după prescripție croitora cea mai nouă.

Casa

din str. Lederberg Nr. 17 și casa din str. Reisbachg. Nr. 13 sunt de vânzare. A se întreba în Saggasse Nr. 15.

Caut o nevastă!

Subscrисul fiind numai singur caut o nevastă ori fată mai în etate până la 30-35 de ani care posede un atestat despre purtarea morală exemplară și care dispune de un capital cel puțin 5-6000 cor. ori de o avere, — pentru de ai preda biruță-Cafana, — de a menaja în casă mea proprie pe timpul cătă voi sta la miliție și de mă voi reințoarce dela război înpăce și îmi va conveni persoana și purtarea ei (reciproc) o voi lua-o de soție.

Doritoarele să se adreseze la subscrисul cătă decurând alăturând posa din urmă precum și adresa corectă.

Posele se vor reinapoia la fiecare. Silviu Stefan comerciant și hotelier în Vész-szentmihály comitatul Torontal.

**Lemne de Foc
și de Lucru.**

Stejar Tânăr bine uscat

20 Coroane stânjenul în pădure. **155 Cor.** Vagonul cu 10.000 Kgr. încărcat și predate din stația Vurpod.

Asemenea am **10.000 butuci** și 600 grămezi așchii amestecate cu darabe groase.

Pălurea departe 2 kilometri de stația Vurpod. Adresa:

S. M. Marinescu

Vurpod lângă Sibiu. (Nagyszeben).

Deschidere de prăvălie!

Fac cunoscut on. public, că cu ziua de azi am deschis o parfumerie specială sub firma

PARFUMERIA AUGUSTIN,

în legătură cu articoli pentru toaleta damelor și domnilor,

în strada Cisnădiei. Nr. 3 (edificiul Transsylvania).

Rog să fiu ajutat binevoitor în noua mea întreprindere, iar eu mă voi silii de-a servi pe on. mușterii real și solid.

Rugând pentru sprijin binevoitor, semnez cu toată stima

V. W. AUGUSTIN.

Isvor vindecător!

Dacă suferi de răni, ficat, stomac, reumatism, boale femeiești, și de ori ce alt morb care derivă din sânge, comandați

Nalther Tablete,

acesta este leacul cel mai bun din lume

Garanție:

Aceluia care nu vor folosi sau vindeca și reinapoiam banii plătiți. Comandele din afară le efectuăm prompt prin rambursă.

Prețul pentru una cură Cor. 6.

Agentura Generală:

Aurel Popescu
Sibiu, Piața mică 25

Cel mai vechiu și mai mare institut
finanțier românesc din Austro-Ungaria
„ALBINA“

institut de credit și de economii în Sibiu

Filiale: Brașov, Bozoviciu, Elisabetopol, Lugoș, Mediaș și Mureșosorhei

Agenturi: Orșova, Sânmărtin, Sânmicăușul-mare și Șeica-mare

Capital societar	K 6,000.000-
Fonduri de rezervă și penziuni	" 2,350.000-
Portofel de cambiu	" 17,700.000-
Imprumuturi hipotecare	" 12,400.400-
Depuneri spre fructificare	" 24,500.000-
Scrișuri fonciare în circulație	" 10,000.000-

Primește depuneri **5-5 1/2%**
spre fructificare cu **1% 0**
după terminul de abdicare, plătind însuși darea de interese

execuția asemnări de bani la America
și îngrijește încassări de cecuri și asignațiuni
asupra oricărei pieșe, mijlocește tot felul de afaceri
de bancă. — Orice informații se dau gratis și
prompt atât de Centrala din Sibiu, cât și de filialele
și agenturile institutului.

Direcțunea.

762

Berea albă și neagră din Bereria dela Trei-Stejari în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere
e căutată și
se bea cu plă-
cere de toți
care o cunosc,
atât la orașe
cât și la sate

124

Că berea
noastră e
foarte căută-
tă se poate
vedea și de
acolo că cum-
părătorii se
înmulțesc
mereu

Cremă de dinți

KALODONI

70 filleri

JULIUS GRAVENHORST,

curelar în Orăștie-Szászváros,

recomandă onoratului public

Atelierul meu de curelărie, șelărie și coferărie.

unde se execută ori ce fel de lucrări aparținătoare acestei brașe cu
prețuri foarte moderate.

Magazin bogat: în brâne pentru mijloc, curele pentru opinci, sele și
coferărie; precum și în articoli pentru căruțat, că-
lărit, vinat, sport și voiaj și alte articole, de galanterie cu prețuri moderate.

Mare assortiment: în tureci (gamași) de piele și de infășurat pen-
tru turiști și excursioniști.

Toate articolele din brașele numite și reparatura lor se execută prompt și
ieftin. — Curele pentru mașini, curele de cusut și legat permanent în depozit.

Comande prin postă se efectuează prompt și conștincios.

Cumpăr și vând tot felul
de piele verzi.

Cafe și ucenici se
primesc.

MOBILE lucrate solid și conștientios ...

se pot comanda la

EMIL PETRUTIU

Fabrică de mobile

SIBIU — NAGYSZEBEN, AAAA
str. Sării 37

Specialist în:

— MOBILE DE TOT FELUL —
pentru tineri nou căsătoriți, mobilări
de hoteluri, vile, institute, ca-
fenele și restaurații

— Telefon Nr. 47 — cu legătură în comitatul întreg

Atelier propriu de tapiserie
Se lucrează după planuri artistice

RENUMITELE GHETE TURUL

„TURUL“
Fabrică de ghete
societate pe acții
în TIMIȘOARA.

Cea mai mare fabrică
de ghete în monarhie.

Magazin sucursală: în SIBIU, — Strada Cisnădiei Nr. 31

CONDUC
PRETUTINDENI

130 sucursale proprii.

Anual se fabrică:

900.000 părechi.

1200 muncitori și
împiegați.